

2024 ARALIK

TÜRKİYE İMSAD AYLIK SEKTÖR RAPORU

YÖNETİCİ ÖZETİ
EXECUTIVE SUMMARY
TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ
TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİ
TÜRKİYE EKONOMİSİ
DÜNYA EKONOMİSİ
DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ
ÖZEL BÖLÜM

BİLGİ: Rapor içerisinde paylaşılan TÜİK kaynaklı veriler, 'Takvim ve Mevsimsellik Etkisinden Arındırılmamış' verilerdir.

YÖNETİCİ ÖZETİ

- ❑ İnşaat sektörü 2024 yılında yüzde 8 büyüyor.
- ❑ İnşaat sektörü 2025 yılında yüzde 5 büyüyebilir.
- ❑ İnşaat sektörü 2025 yılında genel ekonominin üzerinde performans gösterecek.
- ❑ İnşaat sektörü güven endeksi aralık ayında bir önceki aya göre 0,9 puan arttı.
- ❑ Mevcut inşaat işleri endeksi aralık ayında bir önceki aya göre 1,8 puan azaldı.
- ❑ Yeni alınan inşaat işleri endeksi aralık ayında bir önceki aya göre 0,9 puan azaldı.
- ❑ Kasım ayında konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 63,6 arttı.
- ❑ Kasım ayında 153.014 adet konut satıldı. Yılın en yüksek ikinci aylık satışı gerçekleşti.
- ❑ Kasım ayında birinci el konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 61,7 arttı.
- ❑ Kasım ayında ikinci el konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 64,6 büyüdü.
- ❑ Kasım ayında ipotekli konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 315,7 yükseldi.
- ❑ Kasım ayında ipotekli konut satışları 21.804 adet oldu.
- ❑ Müteahhitlik sektörünün en önemli sorunu finansman.
- ❑ Müteahhitlik sektörünün en önemli ikinci sorunu talep yetersizliği.
- ❑ İnşaat malzemesi sanayi üretimi 2024 Ekim ayında 2023 Ekim ayına göre yüzde 0,4 arttı.
- ❑ 2024 Ekim ayında inşaat malzemesi ihracatı 2023 Ekim ayına göre yüzde 1,8 arttı.
- ❑ 2024 Ekim ayında inşaat malzemesi ithalatı geçen yılın ekim ayına göre yüzde 2,3 arttı.
- ❑ Türkiye ekonomisi 2024 yılında yüzde 3,0 büyüyor.
- ❑ Türkiye ekonomisi 2025 yılında yüzde 3,0-3,5 büyüyecek.
- ❑ Tüketici enflasyonu 2024 yılı sonunda yüzde 44,4 oldu.
- ❑ TCMB politika faizini yüzde 47,5'e indirdi.
- ❑ Türk lirası reel olarak değer kazanacak.
- ❑ ABD yeni yönetiminin ekonomi politikaları bekleniyor.
- ❑ 2025 yılında jeopolitik riskler belirleyici olacak.
- ❑ 2025 yılında para politikaları daha temkinli olacak.
- ❑ ABD doları güçleniyor.
- ❑ ABD'de inşaat harcamaları 2024 son çeyrekte artıyor.
- ❑ ABD'de konut satışları kasım ayında yükseldi.
- ❑ AB inşaat harcamaları 2024 Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,2 arttı.
- ❑ Dünyada inşaat malzemesi fiyatları 2024 Aralık ayında geriledi.

EXECUTIVE SUMMARY

- ❑ Construction sector growth 8,0 percent in 2024.
- ❑ Construction sector would growth 5,0 percent in 2025.
- ❑ Construction sector will perform over general economy in 2025.
- ❑ Construction sector confidence index increased 0,9 points in December of 2024.
- ❑ Existing construction activities index declined 1,8 points in December of 2024.
- ❑ New construction orders index decreased 0,9 points in December of 2024.
- ❑ Total house sales increased 63,6 percent in November.
- ❑ 153.014 houses have been sold in November.
- ❑ New houses sales jumped 61,7 percent in November.
- ❑ Existing home sales rose 64,6 percent in November.
- ❑ Mortgaged sales of House jumped 315,7 percent in November of 2024.
- ❑ Mortgaged sales of House realised as 21.804 in November.
- ❑ Contractor sector's main problem is finance.
- ❑ Contractor sector's second problem is lack of demand.
- ❑ Construction materials production increased 0,4 percent on October of 2024.
- ❑ Construction materials export increased 1,8 percent in October of 2024.
- ❑ Construction materials import rose 2,3 percent in October of 2024.
- ❑ Turkish economy growth 3,0 percent in 2024.
- ❑ Turkish economy would growth 3,0-3,5 percent in 2025.
- ❑ Consumer price index is 44,4 percent in the end of 2024.
- ❑ Central bank cut policy rate to 47,5 percent.
- ❑ Turkish Lira will appreciate in 2025 as a real base.
- ❑ Global economy waits new American government policies.
- ❑ Geopolitics will determine global economy in 2025.
- ❑ Monetary policies would be moderate in 2025.
- ❑ US dollar is appreciating.
- ❑ US construction expenditures growth during last quarter.
- ❑ US home sales increased at November of 2024.
- ❑ EU construction expenditures expanded 0,2 percent at October of 2024.
- ❑ Construction material prices have declined during December.

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

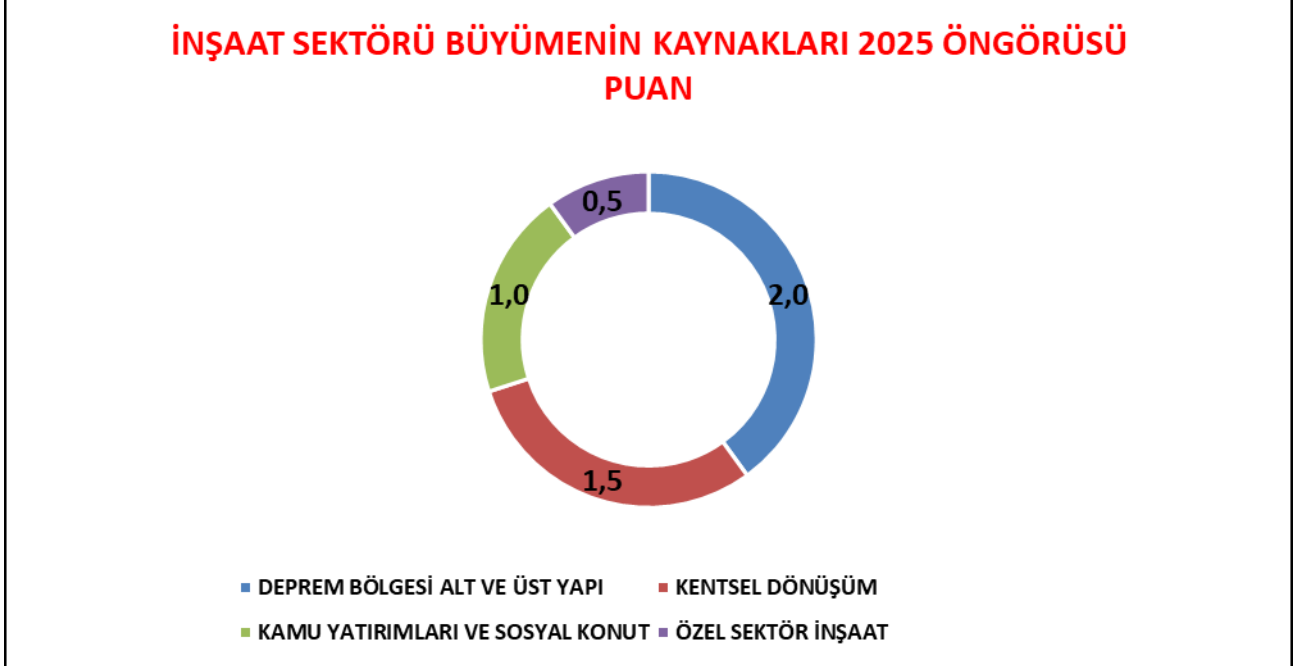
İnşaat Sektörü 2025 Yılında Yüzde 5 Büyüyebilir

2024 yılında inşaat sektörü ortalama yüzde 8,0 büyüme göstermektedir. İnşaat sektöründe sağlanan yüksek büyümenin arkasında deprem bölgesi faaliyetleri, kamunun alt yapı ve sosyal donatı yatırımları, yerel yönetimlerin yatırımları ile kentsel dönüşüm faaliyetleri önemli rol oynamaktadır. İnşaat sektörü 2024 yılında uygulanan sıkılaştırma ve iç talebi sınırlama politikalarına rağmen yüksek büyüme gerçekleştirmektedir.

Ekonomide 2025 yılında da enflasyon ile mücadele amacıyla yıl genelinde sıkılaştırma politikaları uygulanmaya devam edecektir. Özellikle sıkı para politikası etkili olacaktır. Ancak buna rağmen inşaat sektörü 2025 yılında da ortalama yüzde 5,0 büyüme gösterebilecektir. İnşaat sektöründeki yüksek büyüme 2024 yılında inşaat malzemesi sanayi üretimine yansımamıştır. Büyük ölçüde stoklar kullanılmıştır. 2025 yılında ise inşaat sektöründeki büyümenin yaratacağı talep muhtemelen sanayi üretimini de olumlu etkileyecektir. Yenileme pazarında ise sınırlı bir toparlanma beklentisi bulunmaktadır.

Uygulanan ekonomi politikalarının olası etkileri ile 2025 yılı bütçesi ve yıllık programı birlikte değerlendirildiğinde inşaat sektörü 2025 yılında yüzde 5 büyüme gösterebilecektir. Deprem bölgesi alt ve üst yapı yatırımları inşaat sektörü büyümesine 2 puan katkı sağlayacaktır. Kentsel dönüşüm faaliyetleri 1,5-2,0 puan katkı verecektir. Diğer kamu yatırımlarının katkısı 1,0 puan olacaktır. Özel sektörün özellikle yılın ikinci yarısında hareketlenmesi beklenen faaliyetlerinden de 0,5-1,0 puan katkı olacaktır. Bu beklentiler çerçevesinde inşaat sektöründe 2025 yılında yüzde 5-6 arasında büyüme olasıdır. Suriye'deki gelişmelerin sonuçları da inşaat sektörünü olumlu etkileyebilecektir.

Sekil.1 İnşaat Sektörü 2025 Yılı Büyüme Kaynakları

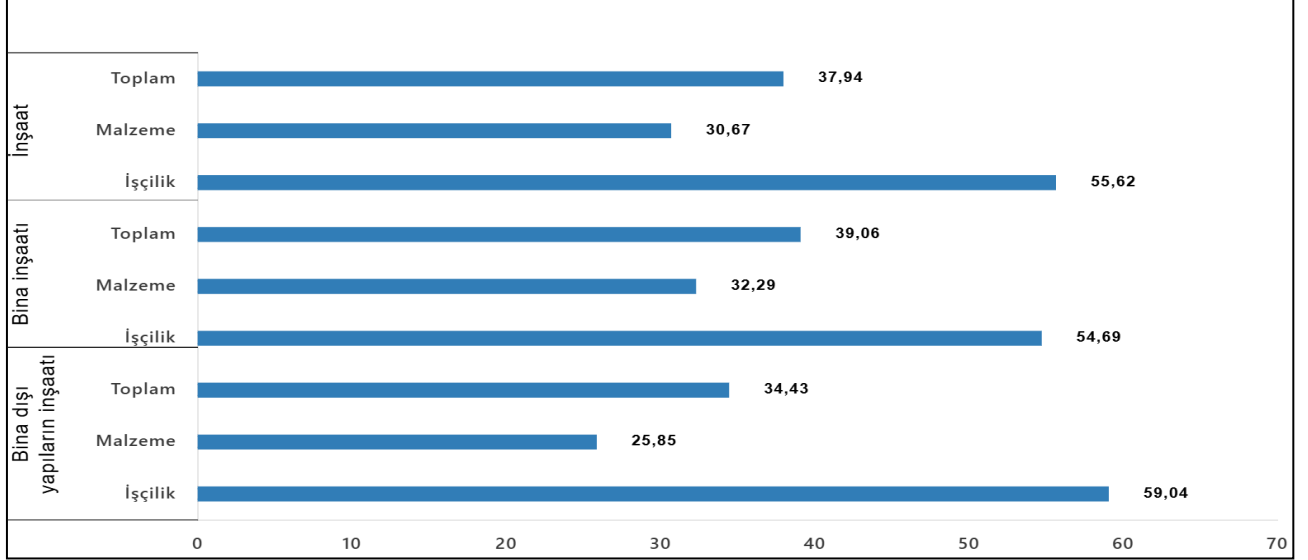

Kaynak: Çalışma Ekibi

İnşaat Maliyetleri Artışı Yavaşlıyor

2024 Ekim ayı itibarıyla inşaat maliyetleri yıllık artışı yüzde 37,94 olarak gerçekleşmiştir. İnşaat maliyetleri artışı yavaşlamaya devam etmektedir. Yıllık malzeme maliyetleri artışı yüzde 30,67, işgücü maliyeti artışı ise yüzde 55,62 olmuştur. Yıllık maliyet artışlarının yüzde 25'e gerilemesi ile yeni inşaat başlangıçları hareketlenebilecektir.

Şekil.2 İnşaat Maliyetleri Değişimi 2024 Ağustos İtibarıyla, Yıllık

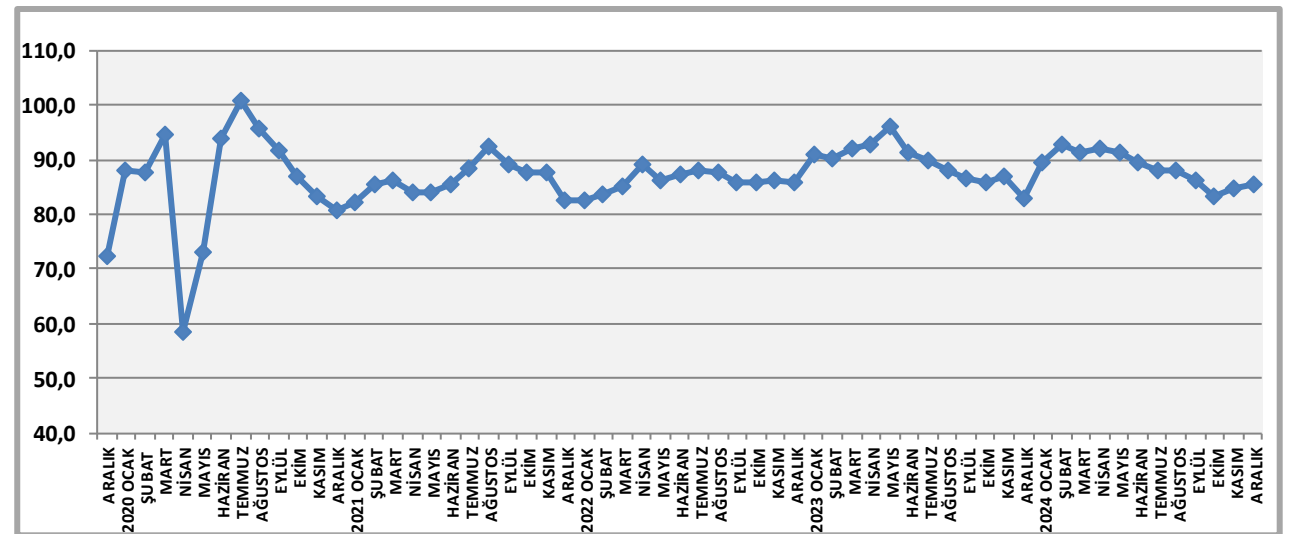

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Sektörü Güven Endeksi Aralık Ayında 0,9 Puan Yükseldi

İnşaat sektörü güven endeksi kasım ayındaki artışın ardından aralık ayında da yükselmiş ve 85,6 puana çıkmıştır. İnşaat sektörü güven endeksinde uzun süreli aşağı yönlü eğilim kasım ayında ara vermiş, aralık ayında yukarı dönmüştür. Ekonomide uygulanan sıkılaştırma politikaları ile inşaat sektörü üzerindeki baskı sürmektedir. Ancak sıkılaştırma önlemlerinin önümüzdeki süreçte faiz indirimi dahil gevşemeye başlayabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle güven endeksindeki gerileme eğilimi aralık ayında sınırlı ölçüde de olsa tersine dönmüştür. İnşaat sektörü güven endeksinin yeni yılın ilk çeyreğinde sınırlı toparlanma göstermesi olasıdır.

Şekil.3– İnşaat Sektörü Güven Endeksi (2010=100)

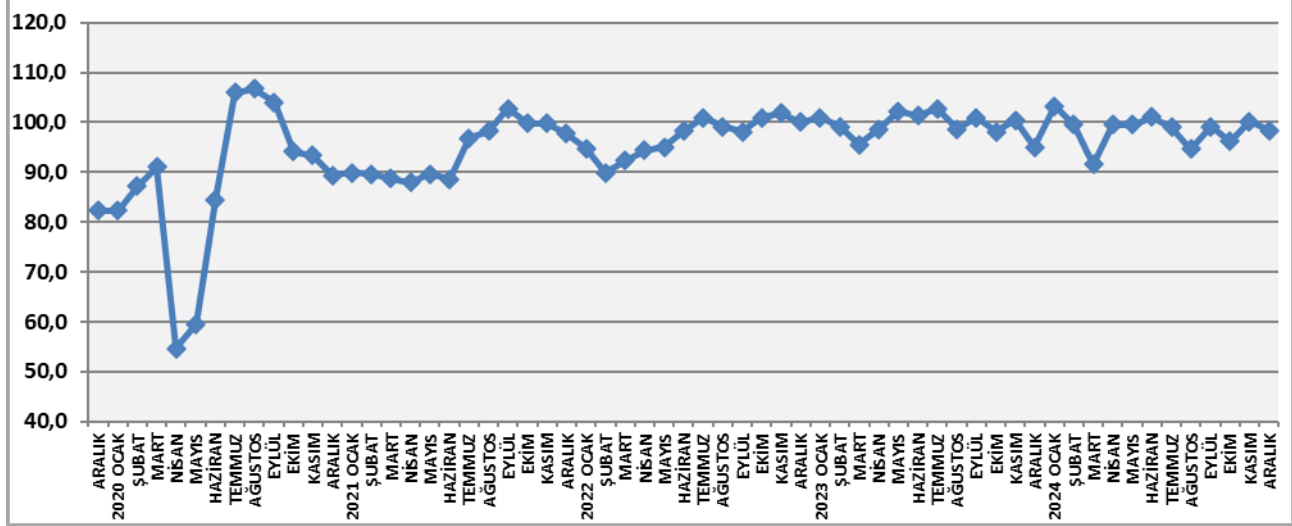

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Mevcut İnşaat İşleri Seviyesi Aralık Ayında 1,8 Puan Azaldı

Aralık ayında mevcut inşaat işleri seviyesi 1,8 puan azalmıştır. Kasım ayında inşaat işleri seviyesi 4,0 puan artış göstermişti. Mevcut inşaat işleri seviyesi kasım ayındaki artış ardından aralık ayında yeniden düşmüştür. Kış aylarına girdiğimiz bu dönemde yüksek sezon da sona ermiştir. Bu yıl kış koşulları zorlu geçecektir. Mevcut işler seviyesini mevsimsellik ve beklentiler yanı sıra ekonomi politikası uygulamaları ile deprem bölgesi ve kentsel dönüşüm faaliyetleri belirlemeye devam edecektir. Mevcut işler endeksi dalgalanma içinde kalacaktır.

Şekil.4 – Son Üç Ay İnşaat Faaliyetleri Endeksi (2010=100)

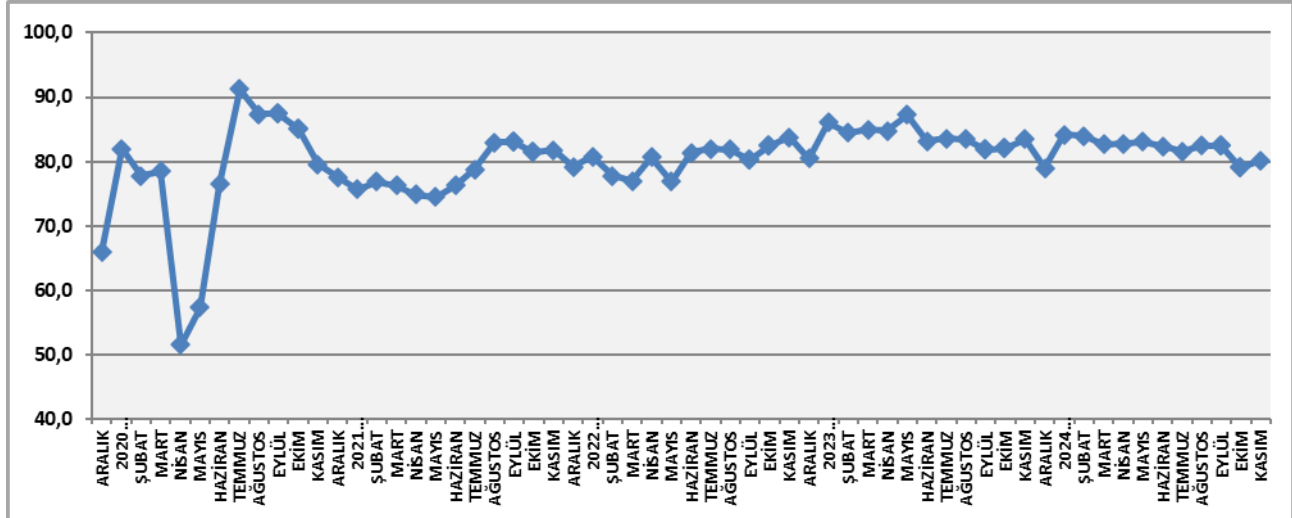

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Alınan İnşaat Siparişleri Seviyesi Aralık Ayında 0,9 Puan Azaldı

Alınan yeni iş siparişleri yaz aylarında genel olarak durağan kalmış, kasım ayında ise endeks 1,1 puan artış göstermişti. Böylece sonbaharın son ayında yeni alınan siparişler yılın en düşük seviyesinden geri dönmüştü. Aralık ayında ise yeni inşaat siparişleri için yeniden 0,9 puan gerilemiştir. Yeni alınan iş siparişlerinde öncelikle ekonomi politikası uygulamaları ve etkileri belirleyici olmaktadır. Yüksek sezonun bitmiş olması ile de yeni alınan iş siparişleri zayıflayacaktır. Yeni siparişlerde kalıcı toparlanmanın zaman alacağı tahmin edilmektedir.

Şekil.5– Yeni Alınan İnşaat İşleri Endeksi 2010=100

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2024 Kasım Ayında Konut Satışları Yüzde 63,6 Arttı

2024 yılı kasım ayında 153.014 adet konut satışı gerçekleşmiştir. 2024 yılı kasım ayında konut satışları bir önceki yılın kasım ayına göre yüzde 63,6 artmıştır. Kasım ayında yılın en yüksek ikinci aylık konut satışı gerçekleşmiştir. Tasarruf araçlarının yüksek getirileri ile oluşan servet etkisi artışta belirleyici olmaktadır. 2024 Ocak-Kasım döneminde konut satışları geçen yılın ilk on bir ayına göre yüzde 16,4 artarak 1.265.388 adet olmuştur. Bankaların daha uygun faiz oranlarına sahip konut kredisi olanakları konut satışlarını desteklemektedir. Konut fiyatlarının artacağı beklentisi ile konut talebi kuvvetlenmiştir.

Tablo.1- Aylık Konut Satışları

DÖNEM	2020	2021	2022	2023	2024
OCAK	113.615	70.587	88.306	97.708	80.308
ŞUBAT	118.753	81.222	97.587	80.031	93.902
MART	108.670	111.241	134.170	105.476	105.394
NİSAN	42.873	95.863	133.058	85.652	75.569
MAYIS	50.936	59.166	122.768	113.276	110.588
HAZİRAN	190.012	134.731	150.509	83.636	79.313
TEMMUZ	229.357	107.785	93.902	109.548	127.088
AĞUSTOS	170.408	141.400	123.491	122.091	134.155
EYLÜL	136.744	147.143	113.402	102.656	140.919
EKİM	119.574	137.401	102.660	93.761	165.138
KASIM	112.483	178.814	117.806	93.514	153.014
ARALIK	105.981	226.503	207.963	138.577	
TOPLAM	1.499.316	1.491.856	1.485.622	1.225.926	

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İkinci El Konut Satışları 2024 Kasım Ayında Yüzde 64,6 Yükseldi

Türkiye genelinde 2024 Kasım ayında 103.740 adet ikinci el konut satışı gerçekleşmiştir. İkinci el konut satışları geçen yılın kasım ayına göre yüzde 64,6 artmıştır. Kasım ayında yılın en yüksek ikinci aylık ikinci el konut satışları gerçekleşmiştir. 2024 Ocak-Kasım döneminde ikinci el konut satışları geçen yılın aynı dönemine göre 13,0 artarak 857.556 adet olmuştur. 2024 yılının son ayında da yüksek ilk el konut satışları beklenmektedir. İlk el konut almak isteyenlerin mevcut konutlarını satış isteği ikinci el konut satışlarını da artıracaktır.

Tablo.2- Konut Satışlarının Dağılımı

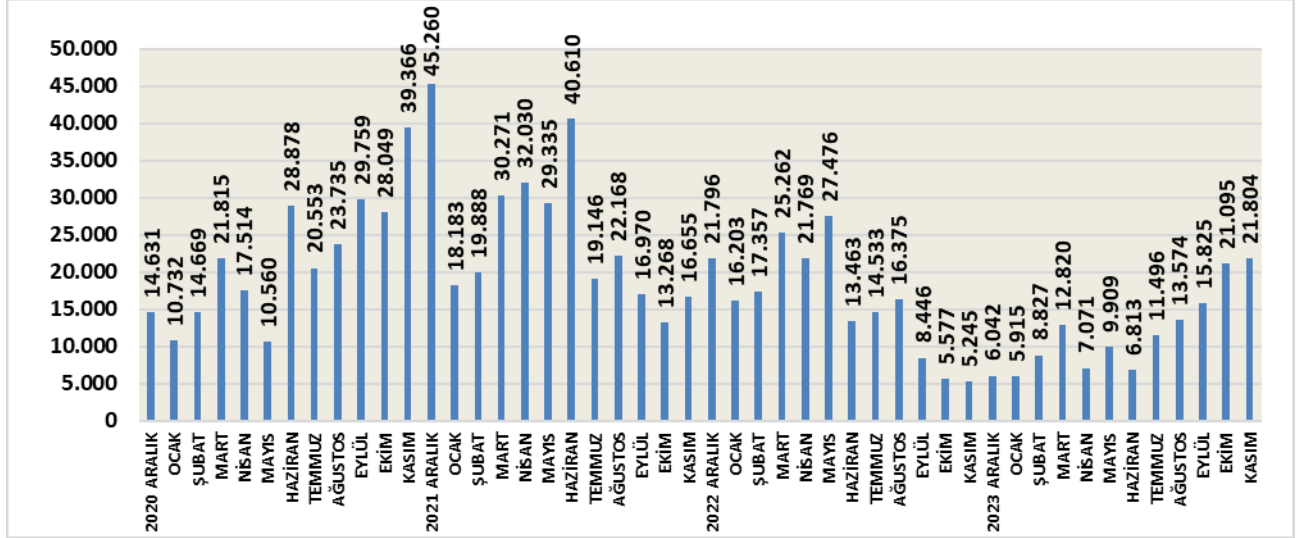
DÖNEM	2022		2023		2024	
	İlk El	İkinci El	İlk El	İkinci El	İlk El	İkinci El
OCAK	27.203	61.103	27.532	70.176	25.263	55.045
ŞUBAT	28.897	68.690	23.476	56.555	28.594	65.308
MART	38.337	95.833	32.899	72.577	34.399	70.995
NİSAN	36.421	96.637	26.952	58.700	24.085	51.484
MAYIS	32.861	89.907	34.413	78.863	35.558	75.030
HAZİRAN	44.732	105.777	25.886	57.750	25.425	53.888
TEMMUZ	28.688	65.214	31.641	77.907	40.784	86.304
AĞUSTOS	39.025	84.466	35.310	87.781	41.913	92.242
EYLÜL	35.954	77.448	30.488	72.168	44.858	96.061
EKİM	32.692	69.968	29.230	64.531	57.679	107.459
KASIM	37.380	80.426	30.472	63.042	49.274	103.740
ARALIK	77.889	130.074	51.243	87.334		
TOPLAM	460.079	1.025.543	379.542	846.384		

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2024 Kasım Ayında İpotekli Konut Satışları Yüzde 315,7 Arttı

Türkiye genelinde konut satışlarında banka kredileri ile yapılan satışlar veya bir başka deyimle ipotekli satışlar önemli rol oynamaktadır. 2024 Kasım ayında 21.804 adet konut satışı ipotekli olarak gerçekleşmiştir. İpotekli konut satışları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 315,7 artmıştır. Yılın en yüksek aylık ipotekli konut satışı gerçekleşmiştir. Son dört aydır bankaların daha uygun faiz oranlarına sahip konut kredisi kullandırmaları ipotekli konut satışları olumlu etkilenmiştir. İlk on bir ayda ise ipotekli konut satışları yüzde 21,3 gerileyerek 135.209 adet olmuştur.

Şekil.6 İpotekli Konut Satışları; Adet

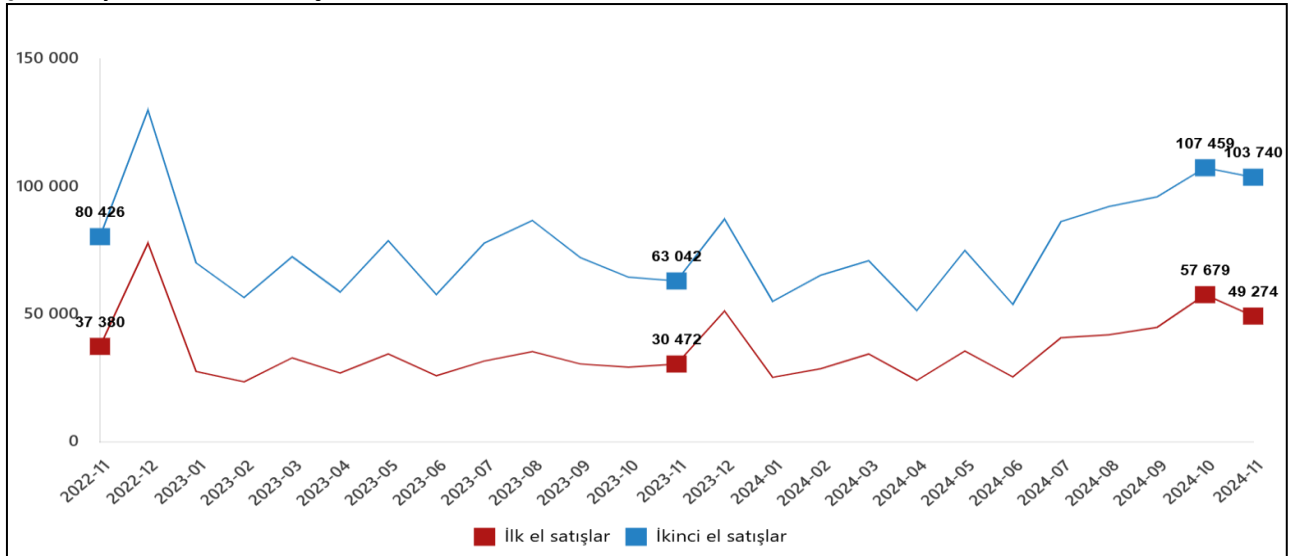

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2024 Kasım Ayında Yeni Konut Satışları Yüzde 61,7 Arttı

2024 Kasım ayında toplam 49.274 adet yeni konut satışı gerçekleşmiştir. Yeni konut satışları yılın yüksek aylık satışlarından biri olmuştur. Yeni konut satışları bir önceki yılın kasım ayına göre yüzde 61,7 artmıştır. Kasım ayında yeni konut satışları 50 bine çok yakın gerçekleşerek normal seviyesini de geçmiştir. 2024 yılının ilk on bir ayında yeni konut satışları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 24,2 artarak 407.832 adet olarak gerçekleşmiştir.

Şekil.7 Aylık Yeni Konut Satışları; Adet

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Sıkılaştırma Politikaları İnşaat Sektörünün Finansman Olanaklarını Sınırlamaya Devam Ediyor

İnşaat sektörü 2024 yılının genelinde sıkılaştırma politikalarının finansman tarafındaki etkilerini daha çok hissetmiştir. Özellikle yılın üçüncü ve dördüncü çeyreğinde para politikası tarafında sıkılaştırma kararlılıkla uygulanmaya devam etmiştir. Kredi büyümesine getirilen sınırlar, yüksek kredi faiz oranları ve likiditenin azaltılması inşaat sektöründe finansman olanaklarını azaltmaya devam etmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun her ay müteahhitler ile gerçekleştirdiği güven endeksi anketinde iş koşullarına ilişkin olarak yapılan değerlendirmeler yıl genelinde talep tarafında yaşanan gelişmeleri de ortaya koymaktadır.

Talep yetersizliği yılın son çeyreğinde yükselmiştir. 2022 başından bu yana talep yetersizliği en yüksek seviyeye çıkmıştır. Yüksek finansman maliyetleri ise inşaat sektöründe işleri sınırlayan en önemli unsur olarak öne çıkmaya devam etmektedir. Finansman sorunları yılın son çeyreğinde de yüksek kalmıştır. Sıkılaştırma politikalarının etkileri artarak görülmektedir. İşgücü eksikliği genel bir sorun olarak daha sınırlı etki yapmaktadır. Malzeme ve ekipman eksikliği ise azalmaktadır.

İnşaat sektöründe 2024 yılında talep seviyesi ve finansal sorunlar belirleyici olmuştur. Muhtemelen 2025 yılının ilk çeyreğinde de kısıtlayıcı koşullar sürecektir. İnşaat malzemesi sanayisine dönük talep de buna bağlı olarak ilk çeyrekte de sınırlanacaktır.

Enflasyonda hedeflenen düşüşün başlaması ile TCMB faiz indirimine aralık ayında 250 baz puan ile başlamıştır. Yeni yılda merkez bankası ve piyasa faizlerinde indirimin sürmesi beklentisi bulunmaktadır. Faiz indirimleri ile talep ve finansman tarafındaki sıkıntıların azalması yılın ikinci çeyreğinde daha belirgin olacaktır.

Tablo.3 İnşaat Sektöründe Müteahhitlerin İşlerini Sınırlayan Unsurlar

Yıl	Ay	Kısıtlayan faktör yoktur	Talep yetersizliği	Hava şartları	İşgücü eksikliği	Malzeme ve/veya ekipman eksikliği	Finansman sorunları	Diğer faktörler
2022	01	53,3	14,3	4,5	2,1	5,8	31,5	15,8
	03	53,8	16,5	7,5	2,0	6,5	30,3	10,8
	06	57,2	13,5	1,5	5,9	5,9	34,4	3,2
	09	58,9	13,6	0,8	6,6	6,0	31,4	4,2
	12	58,6	13,4	3,8	7,7	5,5	31,4	2,7
2023	01	61,3	11,1	4,8	5,0	5,7	28,5	3,0
	03	62,8	12,7	5,7	5,5	5,3	25,7	2,2
	06	63,2	12,0	2,6	5,9	5,2	28,2	1,2
	09	63,2	12,3	0,9	7,2	5,3	28,3	1,3
	12	61,2	14,8	3,8	6,6	4,6	28,5	1,4
2024	1	59,6	15,5	5,5	6,9	4,6	29,7	0,7
	3	59,6	16,6	4,7	8,3	4,6	30,0	0,6
	5	60,3	15,2	2,5	8,4	3,8	29,8	0,9
	6	61,3	17,0	1,6	7,6	3,4	29,7	0,7
	7	59,8	16,0	1,9	8,4	4,1	30,0	1,6
	8	61,4	17,1	1,4	6,8	3,1	30,7	1,3
	9	60,2	17,4	1,4	7,2	3,5	31,5	0,8
	10	58,5	18,4	1,8	6,4	3,7	32,2	1,2
	11	59,0	18,1	2,3	6,5	3,9	31,6	0,4
	12	57,7	17,6	6,4	7,8	4,0	31,0	1,1

Kaynak: TÜİK

İnşaat Malzemesi Sanayi Üretimi 2024 Ekim Ayında Yüzde 0,4 Arttı

İnşaat malzemesi sanayi üretimi 2024 Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,4 artmıştır. Yılın ilk çeyrek döneminde üretim geçen yılın ilk çeyrek dönemine göre yüzde 10,9 yükselmişti. İkinci çeyrekte ise üretim yüzde 3,9 azalmıştı. Üretimdeki gerileme üçüncü çeyrekte de sürmüştür. Üretim üçüncü çeyrekte yüzde 2,2 azalmıştır.

2024 yılının ekim ayında alt sektörlerin birçoğunda üretim azalmıştır. 2024 Ocak-Ekim döneminde ise 10 alt sektörde üretim geçen yılın Ocak-Ekim dönemine göre artarken, 12 alt sektörde üretim azalmıştır.

Bazı alt sektörlerde görece yüksek üretim artışları olmuştur. İlk on ayda inşaat camları üretimi yüzde 13,4 ve demir çelik inşaat ürünleri üretimi yüzde 13,3 artmıştır. Hazır beton üretimi yüzde 9,5, çimento üretimi yüzde 5,6 ve demir çelik çubuk profil üretimi yüzde 5,2 büyümüştür.

2024 yılı ilk on ayında bazı alt sektörlerde ise üretim yüksek düşüş göstermiştir. Seramik ürünlerinde yüksek üretim düşüşü yeni yılda da sürmektedir. İlk on ayda seramik kaplama malzemeleri üretimi yüzde 24,1 ve seramik sağlık gereçleri üretimi yüzde 27,2 azalmıştır.

Metal yapı ve yapı parçaları üretimi yüzde 16,6, demir çelik radyatör üretimi yüzde 23,9 ve birleştirilmiş parke yer döşemeleri üretimi yüzde 17,1 azalmıştır.

2023 yılında alt sektörlerde farklı üretim eğilimleri ortaya çıkmıştı. 2024 yılının ilk on ayında da benzer eğilimin devam ettiği görülmektedir.

Tablo.4– Sanayi Üretimi Büyüme

(Bir önceki yılın aynı ayına ve dönemine göre – yüzde)

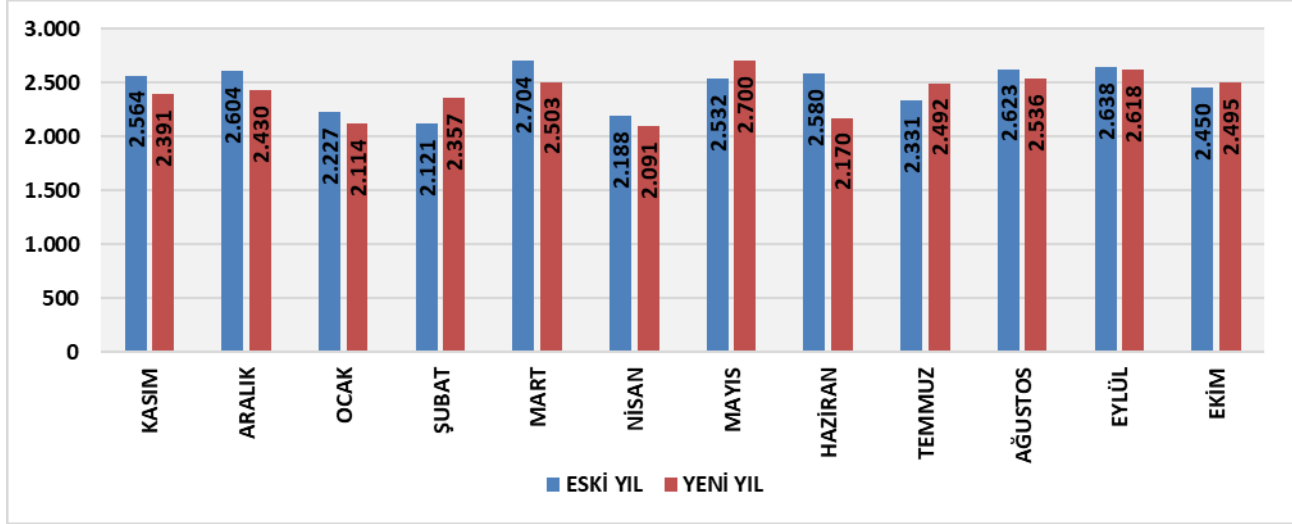
SEKTÖRLER	2024 Ekim	2024 Ocak-Ekim
İnşaat Camları	-10,0	13,4
Demir Çelik İnşaat Ürünleri	11,7	13,3
Hazır Beton	-1,1	9,5
Çimento	-4,3	5,6
Demir Çelik Çubuk Profil	-15,8	5,2
Tuğla ve Kiremit	-1,0	4,7
Ahşap İnşaat Malzemeleri	27,6	1,9
Yalıtımlı Kablolar	7,3	1,2
Plastik İnşaat Malzemesi	14,6	0,6
Mermer ve Granit	2,3	0,5
Elektrikli Aydınlatma Ekipmanları	-1,6	-1,3
Metalden Kapı ve Pencere	4,5	-1,4
İnşaat Amaçlı Beton Ürünleri	-5,9	-2,7
Isıtma Soğutma ve Havalandırma Donanımları	-5,0	-3,6
Kilit ve Donanım Eşyası	-12,2	-4,9
İnşaat Boya ve Vernikleri	-15,9	-9,1
Armatür, Musluk ve Valf/Vana	-13,0	-9,5
Metal Yapı ve Yapı Parçaları	9,5	-16,6
Birleştirilmiş Parke Yer Döşemeleri	-3,9	-17,1
Demir Çelik Radyatör	-21,6	-23,9
Seramik Kaplama Malzemeleri	-25,8	-24,1
Seramik Sağlık Gereçleri	-27,8	-27,2
Toplam İnşaat Malzemesi	0,4	1,5

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2024 Ekim Ayında İhracat Yüzde 1,8 Arttı

2024 yılı ekim ayında inşaat malzemesi ihracatı geçen yılın ekim ayına göre yüzde 1,8 artmıştır. Ağustos ve eylül aylarındaki sınırlı düşüş ardından ihracat ekim ayında da sınırlı ölçüde yükselmiştir. İhracat 2,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracat bir önceki eylül ayı ihracatının ise altında gerçekleşmiştir. Ekim ayında ihracat pazarlarındaki durgunluk sürmüştür. Emtia ve metal fiyatları ekim ayında durağan kalmıştır. Türk lirası ekim ayında değer kazanmıştır. İhracat değerli Türk lirasından olumsuz etkilenmektedir.

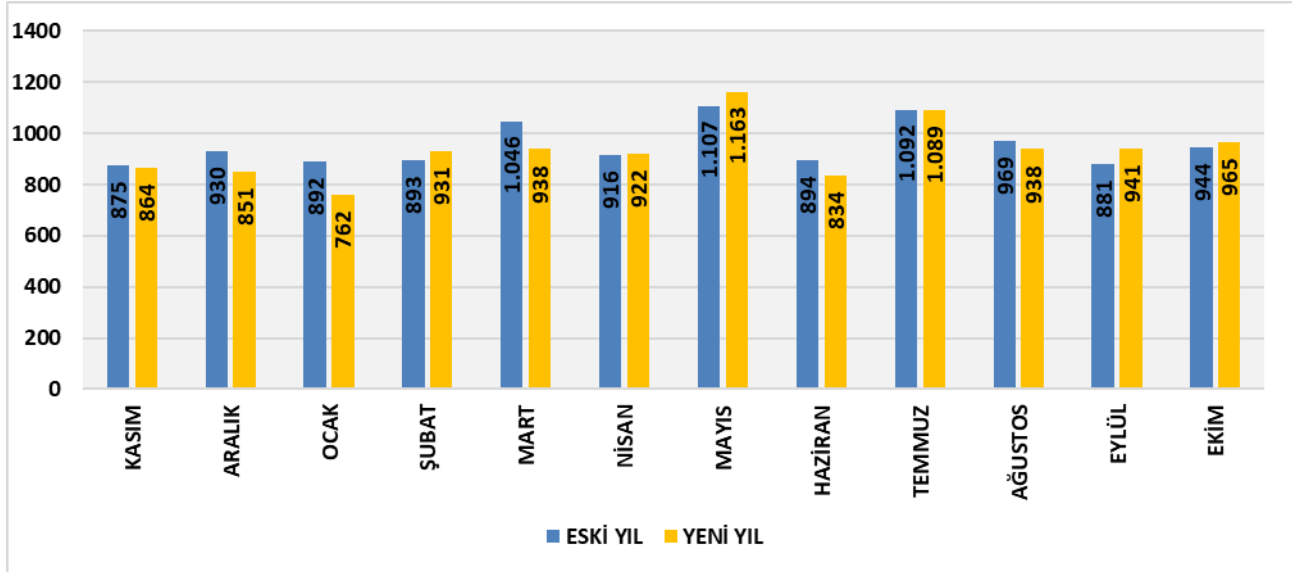
Şekil.8 – İnşaat Malzemesi İhracatı (Aylık – Milyon Dolar)

2024 Ekim Ayında İthalat Yüzde 2,3 Arttı

İnşaat malzemesi ithalatı 2024 yılı ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 2,3 artarak 965 milyon dolar olmuştur. İthalat önceki eylül ayının üzerinde gerçekleşmiştir. Ekim ayında da ithalat 1 milyar doların altında kalmıştır. Sıkı para politikası ve inşaat işlerinde yavaşlama ithalatı sınırlamıştır. Türk lirasının ekim ayında değer kazanması ithalatı bu kez olumlu etkilemiştir. İthalat görece yüksek kalmaya devam etmektedir.

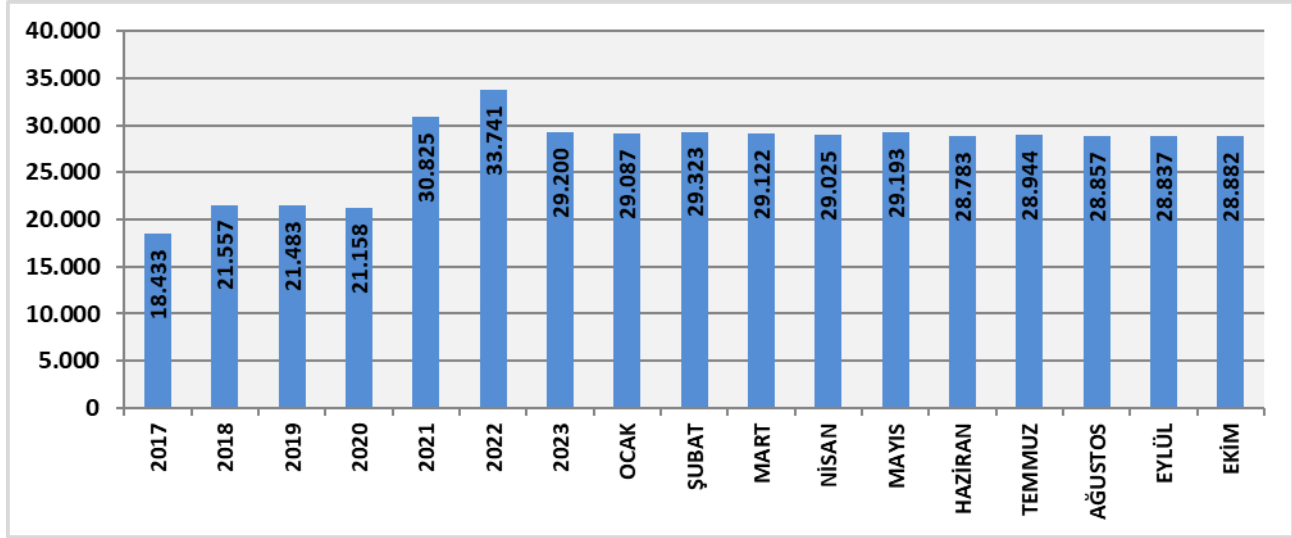
Şekil.9– İnşaat Malzemesi İthalatı (Aylık – Milyon Dolar)

2024 Yılı Ekim Ayında İnşaat Malzemesi Yıllık İhracatı 28,88 Milyar Dolar Oldu

İnşaat malzemesi ihracatı 2024 yılının ilk on ayında yüzde 1,6 düşerek 24,0 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Buna bağlı olarak 2024 yılı ekim ayında yıllık (son 12 aylık) ihracat da 28,88 milyar dolar olmuştur. İhracat pazarlarındaki durgunluk yılın genelinde devam etmiştir. İkinci çeyrekte nisan ve haziran aylarında çalışma gün sayılarının azalması ihracatı olumsuz etkilemiştir. Türk lirasında yılbaşından bu yana yaşanan değerlenme ihracatı olumsuz etkilemektedir. İhracat temmuz ayında toparlandıktan sonra ağustos ve eylül aylarında yeniden düşüş göstermiştir. Ekim ayında ise çok sınırlı artış olmuştur. Yıllık ihracat durağan kalmaktadır.

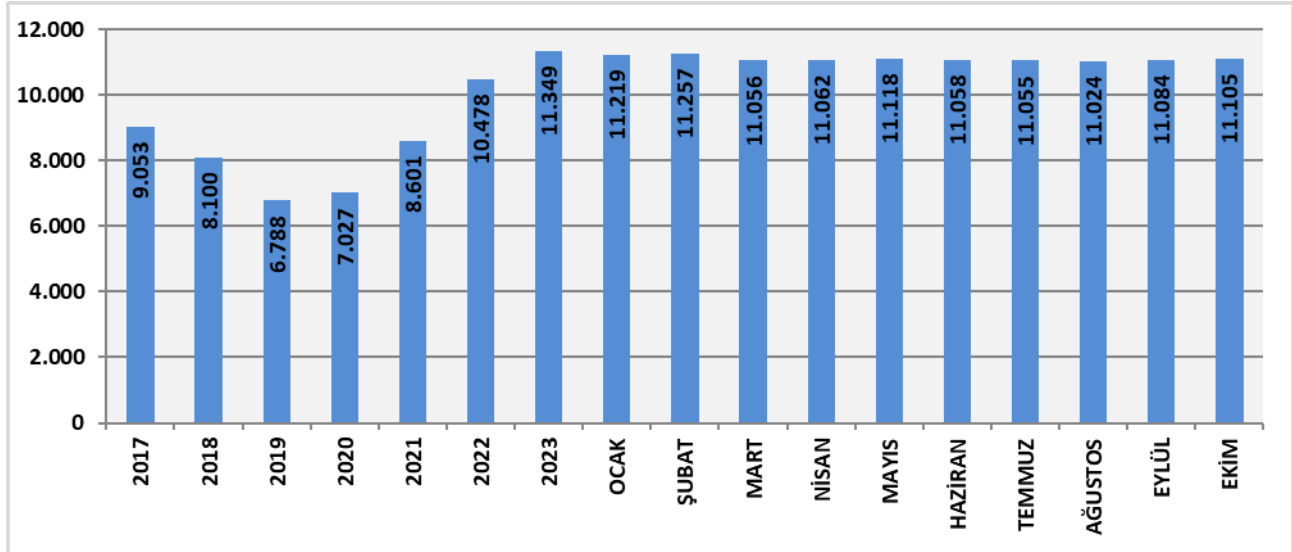
Şekil.10 – İnşaat Malzemesi İhracatı (Yıllık – Milyon Dolar)

2024 Yılı Ekim Ayında İnşaat Malzemesi Yıllık İthalatı 11,11 Milyar Dolar Oldu

İnşaat malzemesi ithalatı 2024 yılının ilk on ayında yüzde 1,6 azalarak 9,48 milyar dolara inmiştir. Buna bağlı olarak 2024 yılı ekim ayında yıllık ithalat 11,11 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Yıllık ithalatta düşüş ekim ayı sonu itibarıyla yüzde 2,1 olmuştur. Yıllık ithalatta düşüşün yavaşlayarak sürmesi beklenmektedir.

Şekil.11– İnşaat Malzemesi İthalatı (Yıllık – Milyon Dolar)

Tablo.5 İnşaat Malzemesi İhracatı
2023 -2024 Milyon Dolar

SEKTÖRLER	2023 Ocak-Ekim	2024 Ocak-Ekim	% Değ.
BLOK MERMER	547	507	-7,3
ALÇI SIVA	74	53	-28,5
ÇİMENTO	1.084	927	-14,5
İNŞAAT BOYA VE VERNİKLERİ	352	353	0,4
YAPI KİMYASALLARI	756	764	1,1
PLASTİK İNŞAAT MALZEMESİ	1.246	1.256	0,9
AHŞAP İNŞAAT MALZEMESİ	999	1.006	0,7
AHŞAP MUTFAK BANYO DOLAPLARI	54	56	4,1
DUVAR KÂĞITLARI	20	21	4,3
İŞLENMİŞ TAŞLAR (MERMER VE GRANİT)	1.022	1.057	3,4
ALÇI ÇİMENTO BETONDAN EŞYA	229	266	16,0
TUĞLA VE KİREMİT	14	12	-7,9
SERAMİK KAPLAMA	545	571	4,7
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	263	216	-17,9
İNŞAAT CAMLARI (DÜZ CAM VE YALITIM CAMLARI)	462	458	-0,8
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	3.533	3.432	-2,9
DEMİR ÇELİK BORU VE BORU BAĞLANTI PARÇALARI	1.896	1.848	-2,5
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	2.024	2.033	0,5
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL VE ÇİTLER	19	23	22,2
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES VE AĞ	103	107	4,3
DEMİR ÇELİK BAĞLANTI ELEMANLARI	677	636	-6,0
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	386	404	4,9
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	67	72	7,7
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMESİ VE AKSAMI	2.806	2.687	-4,3
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	3,4	2,3	-30,8
KİLİTLER VE DONANIM EŞYALARI	478	482	0,7
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	768	605	-21,3
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN VE KÖRÜKLER	176	150	-14,9
ARMATÜR MUSLUK VANA VE VALFLER	443	429	-3,1
GÜVENLİK VE ALARM SİSTEMLERİ	15	14	-3,9
ELEKTRİK MALZEMESİ	682	746	9,4
YALITIMLI KABLOLAR	1.963	2.142	9,1
SAYAÇLAR	55	58	7,1
AYDINLATMA EKİPMANLARI	231	225	-2,7
PREFABRİK YAPILAR	226	214	-5,3
YALITIM MALZEMESİ	169	168	-0,6
TOPLAM İNŞAAT MALZEMESİ	24.384	24.002	-1,6

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, İnşaat malzemesi toplam verileri Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmaktadır.

Tablo.6 İnşaat Malzemesi İthalatı
2023 -2024 Milyon Dolar

SEKTÖRLER	2023 Ocak-Ekim	2024 Ocak-Ekim	% Değ.
BLOK MERMER	6,2	5,9	-4,6
ALÇI SIVA	4,5	5,0	10,9
ÇİMENTO	8,2	7,0	-14,7
İNŞAAT BOYA VE VERNİKLERİ	503	492	-2,2
YAPI KİMYASALLARI	719	661	-8,0
PLASTİK İNŞAAT MALZEMESİ	378	357	-5,6
AHŞAP İNŞAAT MALZEMESİ	245	158	-35,5
AHŞAP MUTFAK BANYO DOLAPLARI	10,7	13,7	28,2
DUVAR KÂĞITLARI	4,7	5,4	14,2
İŞLENMİŞ TAŞLAR (MERMER VE GRANİT)	75	70	-5,8
ALÇI ÇİMENTO BETONDAN EŞYA	34	24	-29,9
TUĞLA VE KİREMİT	2,0	3,4	67,4
SERAMİK KAPLAMA	70	48	-32,1
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	20,6	19,3	-6,2
İNŞAAT CAMLARI (DÜZ CAM VE YALITIM CAMLARI)	497	350	-29,5
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	513	367	-28,4
DEMİR ÇELİK BORU VE BORU BAĞLANTI PARÇALARI	1.002	1.185	18,2
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	320	303	-5,4
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL VE ÇİTLER	0,19	0,16	-17,0
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES VE AĞ	8,6	15,3	77,6
DEMİR ÇELİK BAĞLANTI ELEMANLARI	541	532	-1,7
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	25	32	25,7
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	11,6	16,1	39,2
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMESİ VE AKSAMI	796	833	4,7
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	0,44	0,46	6,5
KİLİTLER VE DONANIM EŞYALARI	212	251	18,0
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	392	509	30,1
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN VE KÖRÜKLER	72	100	39,5
ARMATÜR MUSLUK VANA VE VALFLER	761	827	8,7
GÜVENLİK VE ALARM SİSTEMLERİ	53	49	-6,7
ELEKTRİK MALZEMESİ	1.362	1.261	-7,4
YALITIMLI KABLOLAR	542	563	3,8
SAYAÇLAR	18,1	16,4	-9,8
AYDINLATMA EKİPMANLARI	195	200	2,4
PREFABRİK YAPILAR	37	10	-72,2
YALITIM MALZEMESİ	192	186	-2,8
TOPLAM İNŞAAT MALZEMESİ	9.634	9.479	-1,6

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Türkiye Ekonomisi 2025 Yılı Hedefleri ve Beklentileri

Eylül ayında açıklanan 2025-2027 Dönemi Orta Vadeli Programı 2025 yılı için ekonomik hedefleri ortaya koymuştur. Programın açıklanması sonrası yaşanan gelişmelerin ardından 2025 yılına ilişkin beklentiler daha sağlıklı hale gelmiştir. 2025 yılında muhtemelen program hedefinin altında bir büyüme ve program hedefinin üzerinde bir enflasyon yaşanacaktır.

2024 yılı yerel seçimleri sonrası sıkılaştırma politikaları daha kapsamlı ve katı olarak uygulanmaya başlanmıştır. Buna bağlı olarak üçüncü ve dördüncü çeyreklerde GSYİH’de büyüme önemli ölçüde yavaşlamıştır. 2024 yılında büyüme yüzde 3,0-3,5 arasında kalacaktır. 2025 yılında da büyümenin özellikle yılın ilk yarısında yavaşlaması beklenmektedir. Buna bağlı olarak 2025 yılında büyüme program hedefi olan yüzde 4’ün altında gerçekleşecektir. 2025 yılında yüzde 3,0-3,5 büyüme beklenmektedir.

2025 yılında cari işlemler dengesi ve dış finansman olanaklarında sıkıntı yaşanmayacaktır. 2025 yılında cari işlemler dengesi program hedefinin altında bir açık verecektir. Türkiye’nin kredi notu artışları devam edecektir. Buna bağlı olarak yurt dışı finansman olanakları artacak, borçlanma vadeleri uzarken, maliyetler düşecektir. Bu gelişmeler çerçevesinde 2025 yılında Türk lirası değerlendirilecektir.

2025 yılında en önemli gösterge ve hedef enflasyon olacaktır. Programın ve TCMB’nin 2025 yıl sonu hedefi yüzde 21’dir. TÜFE enflasyonu muhtemelen 2025 yılını yüzde 24-25 aralığındaki seviyede kapatacaktır.

Tablo.7 Türkiye Ekonomisi Makro Göstergeleri 2025 Program Hedefleri ve Beklentileri

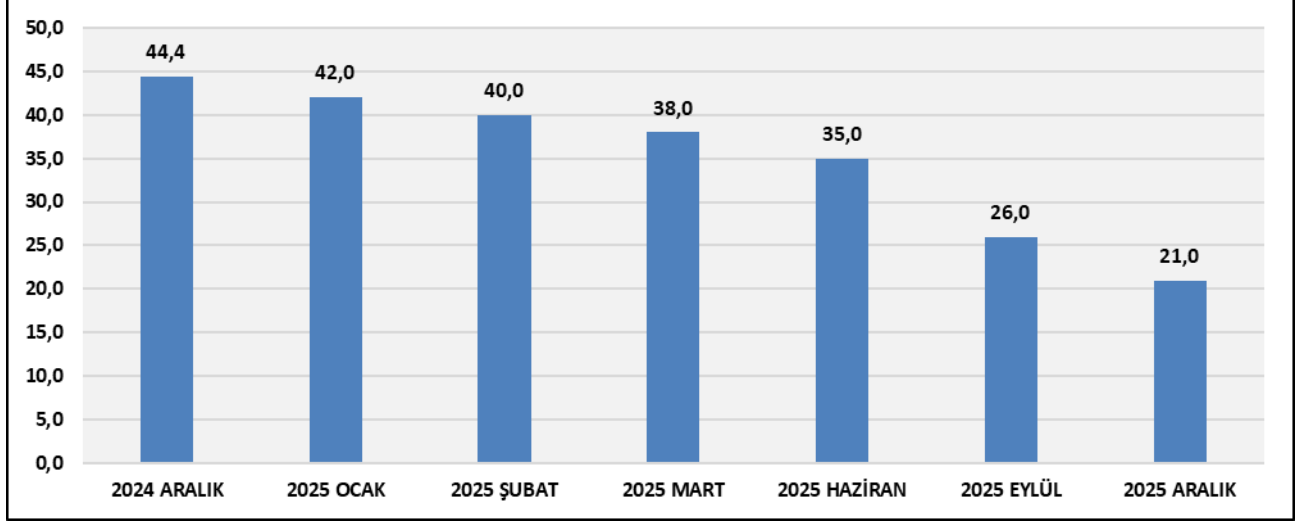
	2023	2024 GERÇEKLEŞME TAHMİNİ	2025 PROGRAM HEDEFİ	2025 BEKLENTİLER
GSYİH BÜYÜME %	5,1	3,0-3,5	4,0	3,0-3,5
İHRACAT MİLYAR DOLAR FOB	255,6	264,0	279,6	270-285
İTHALAT MİLYAR DOLAR CIF	362,0	345,0	369,0	360-375
DIŞ TİCARET DENGESİ MİLYAR DOLAR	-106,3	-81,0	-89,4	-80/-95
TURİZM GELİRİ MİLYAR DOLAR	55,9	59,6	63,6	64,0
CARI İŞLEMLER DENGESİ MİLYAR DOLAR	-45,0	-16,0	-28,6	-20,0
CARI İŞLEMLER DENGESİ/ GSYİH %	-4,0	-1,4	-2,0	-1,5
BÜTÇE DENGESİ/ GSYİH %	-5,2	-4,9	-3,1	-3,1
TÜFE YIL SONU %	64,8	44,4	21,0	24-25
İŞSİZLİK ORANI %	9,4	9,3	9,6	10,0

Kaynak: OVP 2025-2027, Çalışma Ekibi

2025 Yıl Sonu TÜFE Hedefi Yüzde 21

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) 2025 yılı enflasyon hedeflerini güncellemiştir. 2024 yıl sonunda enflasyon yüzde 44,4 olurken, 2025 yıl sonu hedefi yüzde 21 olarak belirlenmiştir. Ara dönemler için enflasyon hedefleri de açıklanmıştır. Buna göre 2025 Mart ayında TÜFE yüzde 38, haziran sonunda ise yüzde 35 olarak beklenmektedir. Yılın ilk yarısında 9,4 puanlık bir düşüş hedeflenmiştir. 2025 yılı eylül ayında TÜFE hedefi yüzde 26 yıl sonu hedefi ise yüzde 21'dir. Yılın ikinci yarısında ise 14 puanlık bir düşüş beklenmektedir. Özellikle yaz aylarında enflasyondaki düşüş hızlanacaktır. TCMB 2025 yılı enflasyon hedeflerine ulaşmak için özellikle yılın ilk yarısında sıkı para politikasını sürdürecektir. Haziran ayındaki hedefe ulaşılması halinde yılın ikinci yarısında para politikasında daha belirgin bir gevşeme olabilecektir.

Şekil. 12 TCMB Enflasyon Hedefleri

Kaynak: TCMB

T.C. Merkez Bankası ve Piyasa Faizleri 2025 Beklentileri

2025 yılında enflasyon hedeflerine bağlı olarak sıkı para politikası kademeli olarak sürecektir. TCMB enflasyon oranlarındaki gelişmelere bağlı olarak para politikasında da kademeli bir gevşemeye gidebilecektir. Özellikle faiz politikası ve faiz indirimleri reel sektör, inşaat sektörü ve inşaat malzemesi sanayi için iç talep ve maliyetler tarafında belirleyici olacaktır.

TCMB 2024 yılı aralık ayındaki son toplantısında faiz oranlarını 250 baz puan indirerek yüzde 47,5 olarak belirlemiştir. Aylık enflasyon gelişmelerine bağlı olarak TCMB politika faizini indirmeye 2025 yılında devam edecektir. TCMB önemli bir değişiklik yaparak 2025 yılındaki para politikası kurulu toplantı sayısını 12'den 8'e indirmiştir. Böylece enflasyon ve faiz beklentileri daha sağlıklı yönetilebilecektir.

TCMB hedeflediği enflasyon oranlarına ulaşması veya yaklaşması halinde Haziran 2025 tarihinde politika faizini yüzde 40 seviyesine indirebilecektir. Yıl sonunda yüzde 30 veya bir miktar altında bir politika faizi olabilecektir.

TCMB politika faizi ile diğer sıkılaştırma araçlarında da muhtemelen yılın ikinci yarısından itibaren gevşeme sağlayacaktır. Reel sektör açısından en önemli olan kredi faizleridir. Kredi faizlerinde yılın ikinci çeyreğinden itibaren daha hissedilir bir düşüş yaşanması muhtemeldir. Ancak TCMB piyasa faizlerindeki düşüşünde kontrollü ve kademeli olmasını sağlayacaktır.

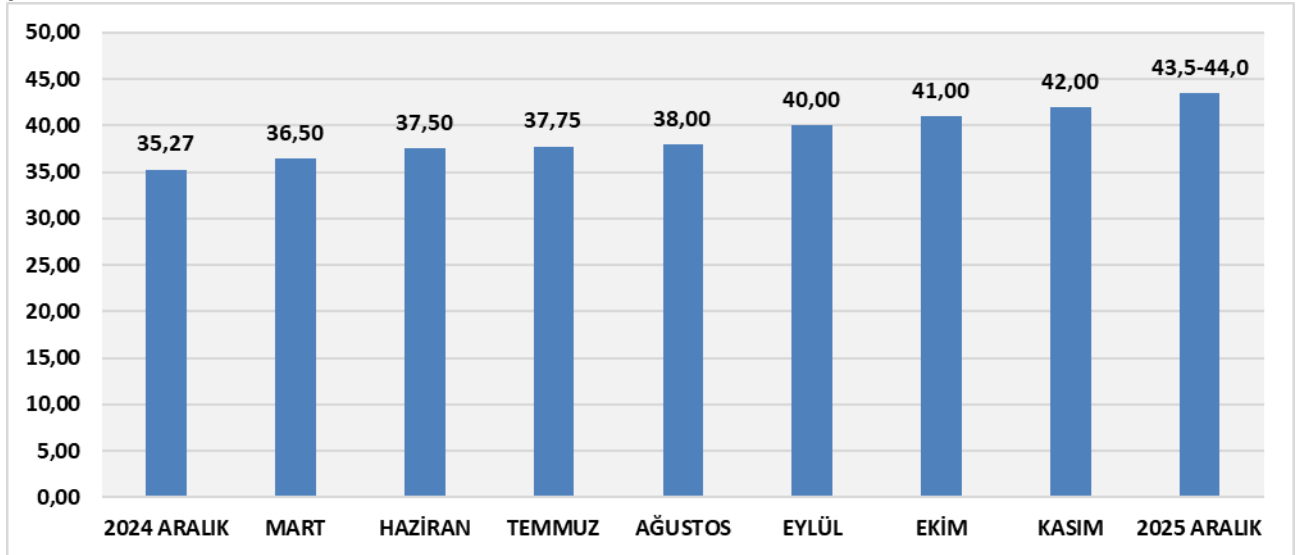
Tablo.8 Para Politikası Beklentileri

	2024 ARALIK	2025 MART	2025 HAZİRAN	2025 EYLÜL	2025 ARALIK
TÜFE YILLIK HEDEF %	44,4	38,0	35,0	26,0	21,0
TCMB POLİTİKA FAİZİ %	47,5	42,5	40,0	32,5	30,0
MEVDUAT VE KREDİ FAİZİ %	55	45-50	40-45	35-40	30-35
KREDİ BÜYÜMESİ	SINIRLI	SINIRLI	SINIRLI	GEVŞEME	GEVŞEME
KREDİ KARTLARI	SINIRLI	SINIRLI	SINIRLI	GEVŞEME	GEVŞEME
TL LİKİDİTE	SINIRLI	SINIRLI	SINIRLI	GEVŞEME	GEVŞEME

Kaynak: Piyasa Anketleri, Çalışma Ekibi

Türk Lirasına Sıkı Para Politikası Desteği

TCMB'nin yukarı yönlü güncellediği yeni enflasyon hedefleri çerçevesinde para politikası alanında sıkılaşmanın beklenenden daha uzun süreceği görülmektedir. Sıkı para politikasının daha uzun sürecek olması Türk lirasını da baskılayacaktır. TCMB ve piyasa faiz oranları bir süre daha yüksek kalacaktır. Tasarruflar Türk lirası araçlarda kalmaya devam edecektir. Bu nedenle Türk lirasına olan talep sürecektir. Kredi notu artışlarına bağlı olarak yurt dışı borçlanmanın kolaylaşması ile net döviz girişinin artacak olması da Türk lirasını baskılayacaktır. Türk lirasında daha yavaş bir değer kaybı öngörülmelidir. 2025 yılında Türk lirası üzerindeki en önemli riskler faiz oranlarının siyasi olarak daha hızlı indirilmesi isteği, yeni ABD yönetimi ile ilişkiler ve Suriye'deki gelişmeler olacaktır.

Şekil.13 Türk Lirası ABD Dolar Kuru Beklentileri 2025

Kaynak: Piyasa Anketleri, Çalışma Ekibi

Dünya Ekonomisini 2025 Yılında Şekillendirecek Unsurlar

2025 yılında küresel ekonomiyi ve ticareti doğrudan veya dolaylı olarak şekillendirecek unsurlar büyük ölçüde belirlenmiştir. 2025 yılını 5 temel dinamik şekillendirecektir. Bunlar sırası ile ABD'nin yeni ekonomi ve ticaret politikaları, ikincisi ABD ve Çin hegemonya mücadelesi ile jeopolitik gelişmeler, üçüncüsü para politikaları, dördüncüsü değerli ABD doları ve beşincisi ise teknolojik gelişmeler ve iklim değişimi etkileri olacaktır.

ABD'nin Yeni Ekonomi ve Ticaret Politikaları

2025 yılında küresel ekonomi üzerinde en büyük etkiyi yapması beklenen unsur ABD'nin yeni yönetiminin izlemeyi hedeflediği dış ticaret politikası olacaktır. ABD yeni yönetimi Çin, Meksika ve Kanada başta olmak üzere tüm ülkelerden yaptığı ithalata vergileri koymayı planlamaktadır. ABD'nin ithalat vergileri koyması halinde diğer ülkeler de ABD'ye karşı vergiler koyacaktır ve bu karşılıklı vergiler giderek yayılacaktır. 2018 yılında Trump ilk döneminde sadece bazı metal ürünlerinin ithalatına vergiler konmuştu ve 2019 yılında küresel ticaret üzerinde sınırlı etki yapmıştı. İkinci dönemde ise tüm ithal ürünlere vergi konulması hedefi küresel ekonomi ve ticaret üzerinde yüksek daraltıcı etkiler yaratacaktır. ABD'nin amacı ABD'li ve diğer ülke yatırımcılarını ABD'ye çekmektir. İthal ürün yerine ABD malı ürünler üretilecek ve tüketilecektir. Yüksek ithalat vergileri aynı zamanda enflasyonu da yukarı yönlü etkileyecektir.

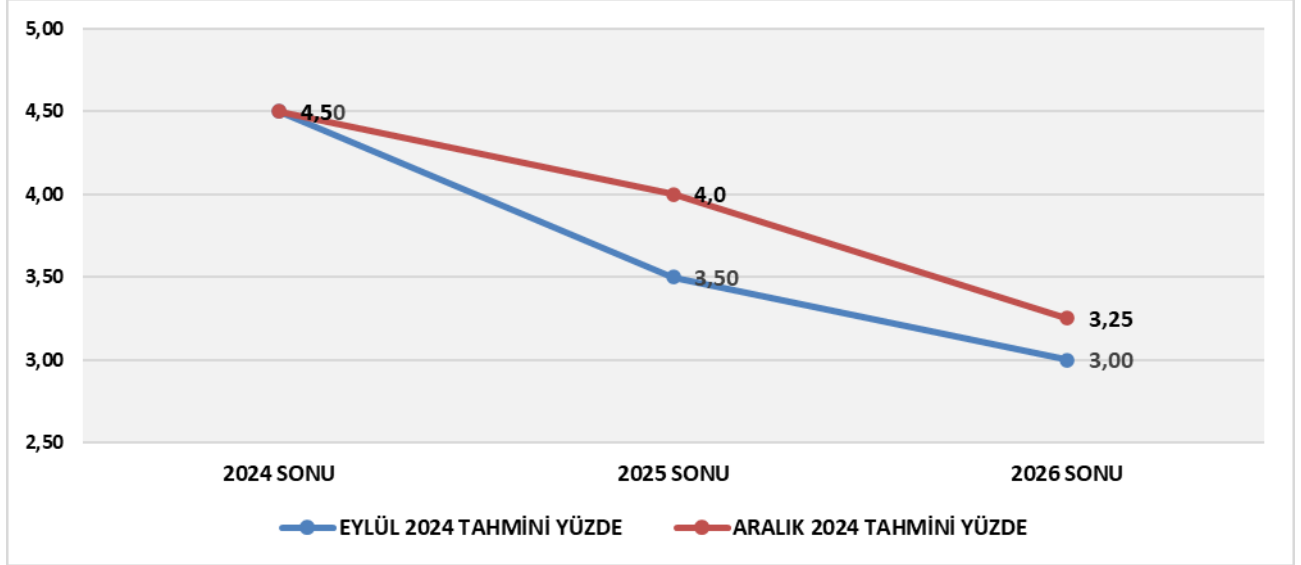
ABD-Çin Hegemonya Savaşı ve Jeopolitik Riskler

ABD yeni yönetimi siyasi, askeri ve ekonomik alanda dünya liderliğini bırakmak istememektedir. Bu konuda en önemli ve tek rakip ülke Çin'dir. ABD yeni yönetimi Çin ile hegemonya mücadelesini muhtemelen hızlandıracaktır ve olası karşılıklı yaptırımlar küresel ekonomiyi sınırlayacaktır. ABD yeni yönetimi Çin ile olan hegemonya mücadelesine gerekli ağırlığı verebilmek için diğer coğrafyalardaki jeopolitik gerginliklerin çözümünde daha hızlı ve pragmatik olmayı seçecektir. Rusya-Ukrayna savaşında tarafları öncelikle ateşkesle razı etmeye çalışacaktır. Ardından barış görüşmeleri başlayacaktır. İran ve vekaletindeki unsurlar ikinci ana hedef olacaktır. Nükleer enerji anlaşmasına geri dönüş olabilecektir. Aksi takdirde İran'ın nükleer enerji ve teknoloji altyapısı hedef olabilecektir. Suriye konusu ise şimdilik belirsizdir.

Para Politikalarında Öne Çıkan Daha Temkinli Beklentiler

2024 yılında ABD seçimleri sona erene kadar para politikalarında enflasyonlardaki düşüş beklentilerine bağlı olarak daha gevşek politikalara hızlı bir geçiş beklentisi bulunmaktaydı. Ancak ABD seçimlerini kazanan Trump'ın ekonomi ve ticaret politikaları vaatleri enflasyon beklentilerini değiştirmiştir. Başta ABD olmak üzere ticarete korumacılık enflasyonlardaki düşüşü sınırlayacaktır. Bu nedenle öncelikle ABD Merkez Bankası FED 2025 yılına ilişkin daha temkinli bir para politikası duruşu açıklamıştır. FED 2025 yılında 4-5 olan faiz indirim sayısını 1-2 arasına çekmiştir. FED enflasyondaki gelişmelere bağlı olarak hareket edecektir. Avrupa Merkez Bankası ise 2025 yılı için tam tersine bir para politikası benimsemiş bulunmaktadır. Ekonomideki durağanlık ile ABD ithalat vergileri endişeleri karşısında gerileyen enflasyona bağlı olarak ABM daha hızlı gevşeme ve faiz indirimine gidecektir. ABM 2025 Mart ayında politika faizini yüzde 2,5'e indirebilecektir. Yılın geri kalanında da yeni faiz indirimleri olabilecektir. İngiltere'de ise hükümetin ekonomik büyümeyi desteklemek için açıkladığı 2025 yılı bütçesinin olası enflasyonist etkileri karşısında İngiltere Merkez Bankası da 2025 yılı faiz indirimi beklentilerini 4'ten 2'ye indirmiştir.

Şekil.14 ABD Merkez Bankası Politika Faizi Beklentileri 2025-2026

Kaynak: ABD Merkez Bankası, 2024 Aralık

Güçlü Dolar Belirleyici Olacak

ABD yeni yönetiminin politikaları 2025 yılında güçlü bir dolara yol açacaktır. Öncelikle faiz farkları nedeniyle dolar güçlenmeye devam edecektir. 1973 yılı sonrasında altın ile olan bağıni koparan doların değeri için kullanılan ve 6 diğer önemli para birimi sepeti ile ölçülen dolar endeksi 1973 yılından bu yana en değerli üçüncü dönemini yaşamaktadır. 1985 ve 2006 yılları sonrasında dolar endeksi ilk kez 110 puana çok yaklaşmıştır. Güçlü dolar öncelikle diğer para birimlerinin zayıflaması anlamına gelmektedir. Güçlü dolar ile emtia ve metal fiyatları da zayıf kalacaktır. Dolar cinsinden finansman ve borçlanma maliyetleri de yüksek kalacaktır. Bu nedenle başta euro olmak üzere diğer para birimleri ile borçlanmak tercih edilmelidir.

Şekil.15 ABD Dolar Endeksi 1973=100

Teknolojik Gelişmeler ve İklim Değişimi Etkileri

Teknolojik gelişmelerin hızı giderek takip edilebilirlikten çıkmaktadır. Yapay zekâ başta olmak üzere 2025 yılında teknolojidaki gelişmelerin hızlanması ve uygulama alanlarının artması beklenmektedir. Teknoloji alanında 2025 yılı beklenmeyen beklendiği bir yıl gibi görünmektedir. Buna karşın artışa devam eden karbon salınımı nedeniyle iklim değişiminin olumsuz etkileri de artacaktır. İklim değişimi ile mücadelede geç kalınıyor olması nedeniyle olumsuz etkilerin yaratacağı insani ve ekonomik kayıplar da artacaktır.

DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ

ABD’de İnşaat Harcamaları 2024 Son Çeyreğinde Artıyor

ABD’de inşaat harcamaları 2024 yılının ilk üç çeyreğinde durağan gerçekleşmiştir. İnşaat harcamaları yılın üçüncü çeyreğinde 2,165 trilyon dolar olmuştur. 2024 yılı son çeyreğinde ise inşaat harcamaları yükselmiştir. Ekim ayında toplam inşaat harcamaları 2,174 trilyon dolar olmuştur. Konut inşaat harcamaları 946 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Konut dışı binalar ve alt yapı inşaat harcamaları ise 1,23 trilyon dolar ile tarihin en yüksek seviyelerine yakın gerçekleşmiştir. ABD’de faiz indirimlerinin inşaat sektörü üzerindeki öncü etkileri görülmeye başlanmıştır.

Tablo.9 ABD İnşaat Harcamaları; Yıllık Milyar Dolar

DÖNEM	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA VE ALT YAPI İNŞAATI	TOPLAM İNŞAAT
2021 Q4	828	828	1.656
2022 Q4	862	966	1.828
2023 Q1	857	1.044	1.901
2023 Q2	871	1.085	1.956
2023 Q3	898	1.185	2.083
2023 Q4	905	1.196	2.101
2024 Q1	924	1.212	2.136
2024 Q2	924	1.220	2.144
2024 AĞUSTOS	935r	1.227r	2.162r
2024 EYLÜL	932r	1.235r	2.165r
2024 EKİM	946	1.228	2.174

Kaynak: US Bureau Of Census, r; revize edilmiştir

ABD’de Konut Satışları Kasım Ayında Arttı

ABD’de yeni konut satışları kasım ayında önemli ölçüde artmıştır. Yeni ev satışları kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 5,9 artarak 664 bin adede yükselmiştir. Mevcut ev satışları da kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 4,8 artarak 4,15 milyon adet olmuştur. Mevcut konut satışları düşük seviyelerinden toparlanmaya çalışmaktadır. Konut fiyatları ise kademeli artışını sürdürmektedir.

Tablo.10 ABD Konut Sektörü

DÖNEM	YENİ EV SATIŞLARI AYLIK (BİN)	MEVCUT EV SATIŞLARI YILLIK (BİN)	KONUT FİYAT ENDEKSİ CS 20
2020 Q4	885	6.660	242,2
2021 Q4	839	6.092	287,1
2022 Q4	625	4.020	301,7
2023 Q2	684	4.160	310,9
2023 Q4	651	3.780	321,7
2024 Q1	665	4.220	325,5
2024 Q2	668	3.890	330,2
2024 AĞUSTOS	691r	3.880	332,4
2024 EYLÜL	736r	3.830	333,0
2024 EKİM	627r	3.960	334,3
2024 KASIM	664	4.150	

Kaynak: US National Association of Realtors, US Bureau of Census, S&P Case Shiller Index, r; revize edilmiştir

Euro Alanında İnşaat Harcamaları 2024 Ekim Ayında Yüzde 0,2 Arttı

Euro bölgesi toplam inşaat harcamaları ekim ayında artmıştır. Böylece inşaat harcamaları sekiz aylık gerileme ardından ilk kez artış göstermektedir. Buna rağmen euro alanında ekonomik durgunluk inşaat sektörünü olumsuz etkilemeye devam etmektedir. Ekim ayında inşaat harcamaları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 0,2 artmıştır. Ekim ayında yapı inşaat harcamaları yüzde 0,6 büyümüştür. Alt yapı inşaatları ve mühendislik işleri ise yüzde 3,0 büyümeye göstermiştir. Yapı inşaat harcamaları yanı sıra alt yapı harcamalarındaki toparlanma çabası inşaat sektörünü destekleyecektir.

Tablo.11 Euro Bölgesi İnşaat Harcamaları Büyüme Değişim; Yüzde

DÖNEM	TOPLAM İNŞAAT SEKTÖRÜ	YAPI İNŞAATI	ALT YAPI İNŞAATI VE MÜHENDİSLİK
2021 Q4	0,7	0,9	0,4
2022 Q2	2,7	3,1	0,7
2022 Q3	0,8	0,9	0,0
2022 Q4	0,3	0,2	1,0
2023 Q1	0,3	0,3	0,9
2023 Q2	0,1	-0,4	4,2
2023 Q3	0,5	0,1	3,3
2023 Q4	0,9	-1,2	3,9
2024 Q1	-0,3	-2,4	5,6
2024 Q2	-1,9	-3,8	1,2
2024 Q3	-2,2	-2,3	-1,2
2024 EKİM	0,2	0,6	3,0

Kaynak: Eurostat, r; revize edilmiştir

İnşaat Malzemesi Fiyatları Aralık Ayında Geriledi

Dünya inşaat malzemesi fiyatları kasım ayından sonra aralık ayında da gerilemiştir. Kasım ayında ABD başkanlık seçimleri sonrası dolar değer kazanmıştır. Doların değer kazanması ile emtia fiyatları genel olarak zayıflamıştır. Buna bağlı olarak inşaat malzemesi fiyatları çoğunlukla gerilemiştir. Zayıf talep de fiyatlar üzerindeki aşağı etki yaratmaya devam etmektedir. ABD ve diğer büyük merkez bankalarından faiz indirimleri ise inşaat malzemesi fiyatlarını kısmen desteklemiştir.

Tablo.12 İnşaat Malzemesi Fiyatları

DÖNEM	İNŞAAT DEMİRİ TON/ DOLAR (1 AY VADELİ)	BAKIR 100 LIBRE/ DOLAR	DÜZ KERESTE 1000 BOARD FEET/DOLAR
2021 ARALIK	700	444,25	1.072
2022 ARALIK	667	380,54	484
2023 ARALIK	601	387,77	543
2024 MART	590	401,42	586
2024 NİSAN	587	468,19	503
2024 MAYIS	576	466,00	518
2024 HAZİRAN	578	433,82	454
2024 TEMMUZ	571	417,70	500
2024 AĞUSTOS	569	402,82	469
2024 EYLÜL	590	449,55	520
2024 EKİM	597	432,60	533
2024 KASIM	564	408,40	588
2024 ARALIK	570	398,36	550

Kaynak: Platts-Mc Graw Hill Financial, National Association of Home Builders, COMEX

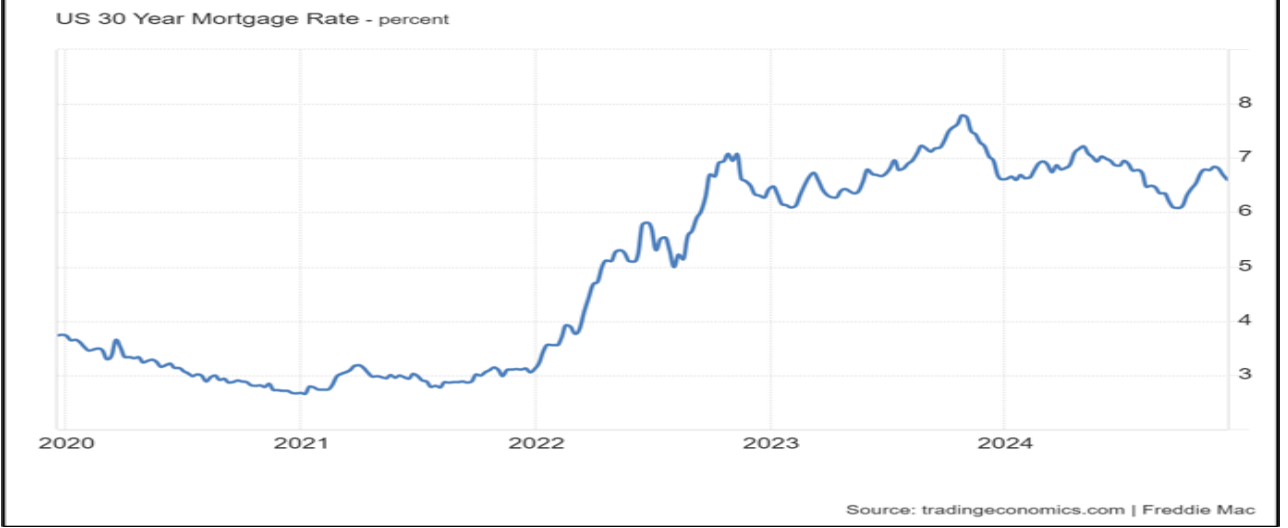
ÖZEL BÖLÜM

İHRACAT PAZARLARINDA FAİZ İNDİRİMLERİ İNŞAAT SEKTÖRÜNÜ NASIL ETKİLER?

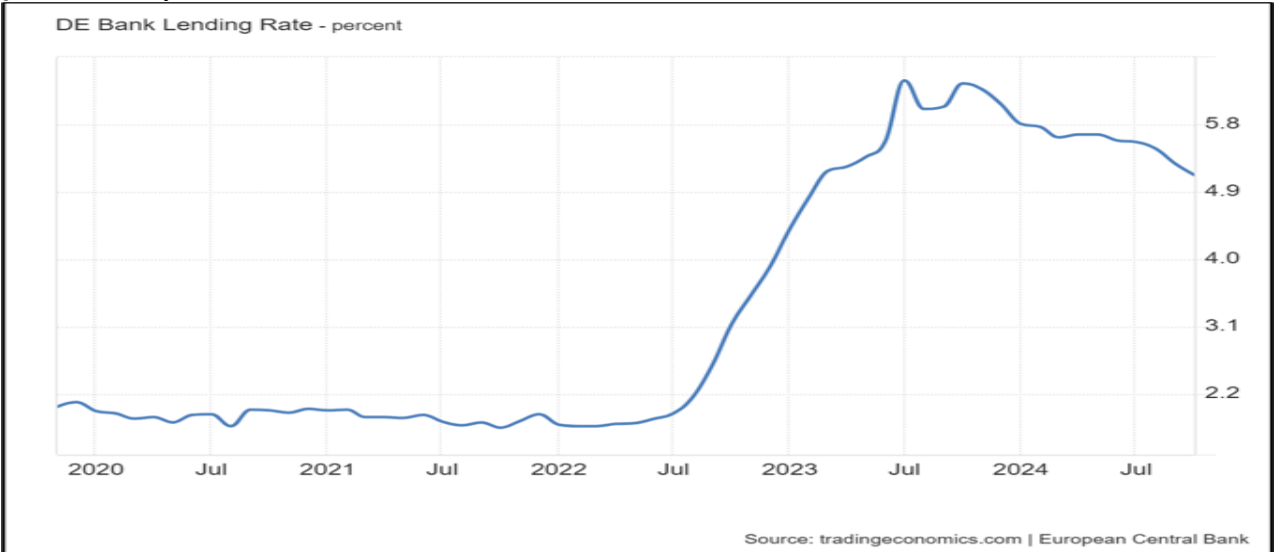
İnşaat malzemesi ihracat pazarları 2022 yılı başından itibaren önemli ölçüde durağanlaşmış ve bazı pazarlarda da daralmalar yaşanmıştır. Bunun en önemli nedeni inşaat ve konut sektörlerinde yaşanan durgunluktur. 2022 ilk yarısından itibaren ortaya çıkan enflasyon nedeniyle uzun süre yüksek faiz oranları uygulanmıştır. Yüksek faiz oranları öncelikle hane halkının konut finansman (mortgage kredi faiz oranları) maliyetlerini yükseltmiş ve konut talebinde düşüşe yol açmıştır. Diğer yandan yüksek faiz oranları proje geliştirme ve müteahhitlik firmalarının da yatırım maliyetlerini artırmış ve inşaat işleri büyük ölçüde durağanlaşmıştır.

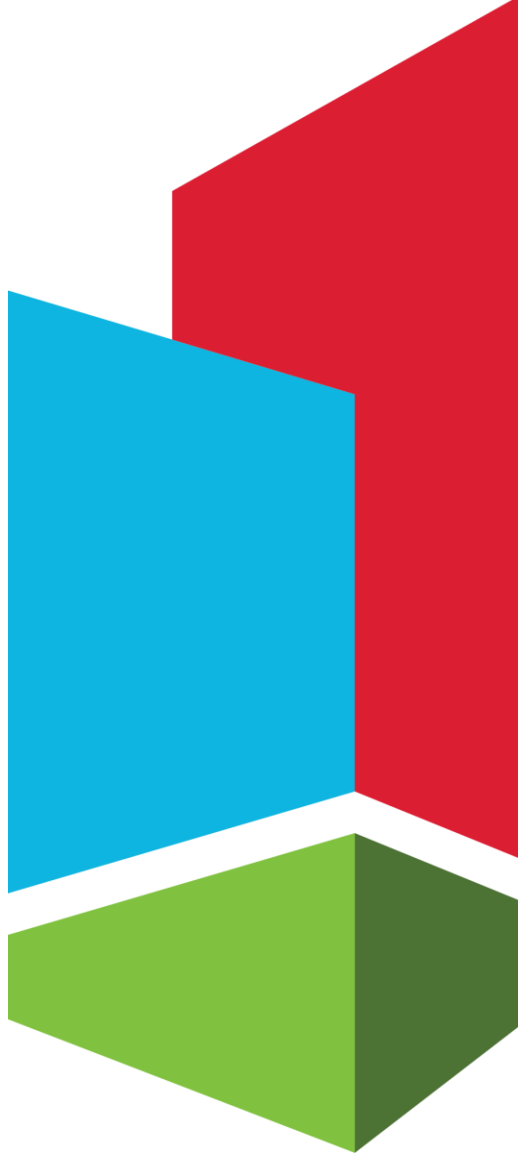
2024 yılının son çeyreğinden itibaren faiz oranlarında indirimler başlamıştır. Faiz indirimleri muhtemelen 2025 yılında da sürecektir. Ancak faiz oranları 2022 öncesi seviyelerin yine üzerinde kalacaktır. Buna rağmen faiz indirimleri ile talep ve arz tarafında 2025 yılında iyileşmeler beklenmektedir.

Şekil.16 ABD 30 Yıl Vadeli Mortgage Faizi, Yüzdde

Şekil.17 Almanya Kredi Faiz Oranları Yıllık Yüzdde

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

www.imsad.org / info@imsad.org

TEL: +90 216 322 23 00